

Eläinlääkintähuollon suunnitelma Oulun seudun ympäristötoimi

2015 – 2021

Päivitys 2021

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	1
2. VOIMAVARAT	1
2.1. Henkilöressurit, vastualueet ja työnjako.....	1
2.2. Henkilökunnan pätevyyden ja osaamisen varmistaminen.....	2
3. TIETOJÄRJESTELMÄT	3
4. YHTEISTYÖ JA VIESTINTÄ	4
4.1. Viranomaisten välinen yhteistyö ja viestintä.....	4
5. MAKSUT	5
6. VALVONNAN TOIMEENPANO	5
7. ELÄINTEN TERVEYDEN VALVONTA	6
7.1. Eläintautivalmius.....	6
7.2. Eläintautien ilmoittaminen.....	7
7.3. Pakollinen ja vapaaehtoinen terveysvalvonta.....	7
7.4. Vesiviljelylaitosten terveysvalvonta.....	8
7.5. Muu eläintautivalvonta.....	8
7.5.1. Eläinten keinollinen lisääntyminen.....	8
7.5.2. Kyyhkyslakat.....	8
8. ELÄINTEN MERKITSEMINEN JA REKISTERÖINTI	8
9. ELÄINTEN LÄÄKITSEMISEN VALVONTA	8
10. SISÄMARKKINAKAUPPA, VIENTI JA TUONTI	9
10.1. Sisämarkkinatuonti.....	9
10.2. Sisämarkkinavienti.....	9
10.3. Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin.....	10
10.4. Tuonti EU:n ulkopuolelta ja eläinlääkinnällinen rajatarkastus.....	10
11. ELÄINTEN HYVINVOINNIN VALVONTA	10
11.1. Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus.....	12
11.2. Luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä kohdistuva tarkastus.....	12
11.3. Eläinsuojeluvalvojat.....	13
11.4. Eläinkuljetukset.....	13
12. ELÄIMISTÄ SAATAVAT SIVUTUOTTEET	13
12.1. Sivutuotteita käyttävät toimijat.....	13
12.2. Sivutuotteiden hautaaminen.....	14
13. TÄYDENTÄVIEN EHTOJEN VALVONTA	14
14. ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN	14
14.1. Peruseläinlääkäripalvelu.....	14
14.2. Sisältö.....	15
14.2.1. Puhelinneuvonta.....	15

14.2.2.	Sairaanhoito	15
14.2.3.	Terveystenhoito	15
14.2.4.	Eläinten lopetus	16
14.2.5.	Todistukset	16
14.3.	Tuotantoeläinten terveydenhuolto	16
14.4.	Yksityinen palvelutarjonta	16
14.5.	Kiireellinen eläinlääkäriapu	16
14.5.1.	Suureläinpäivystys	17
14.5.2.	Pieneläinpäivystys	17
14.5.3.	Keskittetty yhteydenottopalvelu	17
14.5.4.	Virkatehtävät virka-ajan ulkopuolella	17
14.6.	Saatavuus ja laatutavoitteet	17
14.6.1.	Ajanvaraus	17
14.6.2.	Saatavuus	18
14.6.3.	Palautteen kerääminen ja valitusten käsittely	18
14.7.	Toimitilat	18
14.8.	Välineresurssit	19
14.9.	Ostopalvelut	19
14.10.	Perustason ylittävät palvelut	20
14.10.1.	Erikoiseläinlääkäripalvelut	20
14.10.2.	Remissiomahdollisuudet	20
14.10.3.	Laboratoriopalvelut	20
15.	SEURANTA, ARVIOINTI JA RAPORTOINTI	20
15.1.	Valvontasuunnitelma	20
15.2.	Eläinlääkäripalvelujen käytön tilastointi	20
15.3.	Muu raportointi	21
	Liite 1 Resurssitarpeen kartoitus	22
	Liite 2 Henkilöstöresurssit ja toimenkuvat	24
	Liite 3 Painopistealueet	25
	Liite 4 Koulutussuunnitelma ympäristötoimi eläinlääkintähuolto 2021	26

1 Johdanto

Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos on Oulun kaupungin hallintokunta, joka vastaa eläinlääkintähuollosta Hailuodon, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Oulun, Muhoksen ja Tyrnävän kunnissa. Oulun kaupungin Yli-lin suuralueen kunnan eläinlääkintähuolto ostetaan Oulun kaaren ympäristöpalveluista. Ympäristötoimessa on eläinlääkintähuoltoyksikön lisäksi ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun yksiköt.

Kunnan on laadittava suunnitelma eläinlääkintäpalveluista sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä alueellaan. Velvoite perustuu eläinlääkintähuoltolakiin (765/2009, § 10). Tämä on Oulun seudun ympäristötoimen toimialuetta koskeva suunnitelma vuosille 2015–2021 päivitetty versio vuodelle 2021. Oulun seudun ympäristötoimen johtokunta hyväksyy suunnitelman päivityksen vuosittain. Suunnitelman toteutumisesta laaditaan ympäristötoimen johtokunnalle raportti toimintavuoden päätyttyä. Hyväksytyt raportit lähetetään myös aluehallintovirastolle.

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuolto täyttää eläinlääkintähuoltolain vaatimukset.

2 Voimavarat

2.1 Henkilöresurssit, vastualueet ja työnjako

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuollon resurssitarpeen kartoitus on liitteenä 1. Siihen on koottu toimialueen eläinlääkintähuollon resurssitarpeeseen vaikuttavat asiat. Eläintilojen määrät selvitetään MMM-tilastokeskuksesta. Arvio hevostilojen määristä pyydetään aluehallintovirastosta.

Eläinlääkintähuollon toiminnan riittävyyttä arvioidaan mm. ympäristötoimen strategiaan kirjatulla tavoitteilla. Tavoitteeksi on kirjattu peruseläinlääkintäpalveluiden ja ympärivuorokautisen päivystyksen turvaaminen. Erityisesti toimiva päivystys on kriittinen osa-alue kunnallisessa eläinlääkintähuollossa. Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuollossa on eriytetty pieneläin- ja tuotantoeläinpäivystys, mikä tarkoittaa kahden eläinlääkärin yhtäaikaista työskentelyä virka-aikojen ulkopuolella. Eläinlääkintähuollon yksikössä on noin kymmenen henkilötyövuoden verran praktikkoeläinlääkäreitä. Henkilökunnan määrässä on huomioitu eriytetty päivystys, lyhytaikaisten poissaolojen sijaisuusjärjestelyt, aikaa vievät palvelut kuten terveydenhuolto ja synergiaetu praktiikka ja virkatehtävien välillä. Lisäksi on huomioitu liitteenä oleva resurssikartoitus.

Vuoden 2021 alusta lähtien Oulun seudun ympäristötoimessa on kaksi valvontaeläinlääkärin virkaa. Molemmat virat ovat täytetty. Valvontaeläinlääkärit eivät ole kiinteässä asiakassuhteessa eläinten omistajiin, jolloin jääviysongelmia ei synny.

Eläinlääkärivastaanotolla työskentelee eläinlääkäreiden lisäksi viisi avustajaa. Heistä yksi toimii vastaavana eläintenhoitajana. Riittävä määrä avustavaa henkilökuntaa tehostaa pieneläinpäivystyksen toimintaa ja mahdollistaa päivittäisen keskitetyn yhteydenottopalvelun ylläpitämisen.

Toimivat sijaisjärjestelyt ja riittävä henkilöstömäärä ovat erittäin tärkeitä asioita henkilöstön jaksamisessa. Näissä asioissa on Oulun seudun ympäristötoimessa onnistuttu. Myös työyhteisön tuki

haastavissa potilastapauksissa tai valvontatehtävissä tukee jaksamista. Epäilyyn perustuvilla valvontakäynneillä lähdetään pääsääntöisesti kahden eläinlääkärin voimin ja poliisilta voidaan pyytää virka-apua. Työturvallisuutta kehitetään ja siitä keskustellaan säännöllisesti liittyen sekä valvontaan että praktiikkatyöhön. Eläinsuojeluvalvontaan liittyen pidetään yhteisiä palaveriteita yhteistyötahojen, kuten poliisin, eläinsuojeluyhdistysten ja löytöeläinkotien kanssa aina tarpeen mukaan. Valvontaa tekeville eläinlääkäreille järjestetään tarvittaessa työnohjausta. Ympäristötoimessa tehdään vuosittain henkilöstön kanssa työturvallisuusriskien kartoitus.

Yhteenvedo eläinlääkintähuollon henkilökunnan toimenkuvista ja työnjaosta on liitteessä 2.

2.2 Henkilökunnan pätevyyden ja osaamisen varmistaminen

Jokaiselle eläinlääkintähuollon työntekijälle laaditaan kirjallinen toimenkuva. Jokaisen eläinlääkärin oikeudet toimia eläinlääkärinä tarkistetaan Ruokavirastosta työsuhteen alkaessa. Eläinlääkäreiden toimenkuvissa huomioidaan mahdollinen erityisosaaminen kuitenkin siten, että kaikki kunnalliselle eläinlääkintähuollolle kuuluvat osa-alueet tulevat huomioiduksi. Kaikkien praktikkoeläinlääkäreiden toimenkuvaan kuuluvat perustoimenpiteet kaikille kotieläimille tarvittaessa. Lisäksi kaikki tekevät virkatehtäviä tarvittaessa.

Uudelle työntekijälle järjestetään perehdytys, joka sisältää Oulun kaupungin, ympäristötoimen ja eläinlääkintähuollon toimintaan perehdyttämisen niiltä osin kuin se on tarpeen huomioiden työskentelyjakson pituus ja sisältö. Työntekijän vastuulla on pyytää lisäperehdytystä tarvittaessa.

Eläinlääkäreiden perehdytyksestä vastaa ympäristötoimen hallinnollisissa asioissa vastaava eläinlääkäri. Eläinlääkintään ja vastaanoton toimintaan liittyvissä asioissa perehdytyksestä vastaa henkilökohtaisesti nimetty tutorelääkäri. Lisäksi klinikkaeläinhoitajat osallistuvat vastaanoton toimintaan liittyvään perehdytykseen. Yhteisvastaanotto luo erinomaisen mahdollisuuden eläinlääkärille työpaikan sisäiseen konsultaatioon.

Avustavan henkilökunnan perehdytyksestä ja koulutuksesta vastaa vastaava klinikkaeläintenhoitaja, mutta myös muut hoitajat ja kaikki eläinlääkärit osallistuvat perehdytykseen. Avustavan henkilökunnan toimenkuvaan ei sisällytetä tehtäviä, joiden suorittamiseen tarvitaan eläinlääkärin koulutus. Esimerkiksi lääkkeiden luovutus vastaanotolta edellyttää aina eläinlääkärin lääkemääräystä.

Eläinlääkäreillä on mahdollisuus osallistua työnantajan kustannuksella peruseläinlääkintään liittyvään täydennyskoulutukseen. Koulutukseen osallistumisen ehtona on koulutuspalautteen antaminen työyksikölle koulutuksen jälkeen. Viikoittaisista yksikkökokouksista osa käytetään ammatilliseen kouluttautumiseen potilastapausten, koulutuspalautteiden, vierailevien asiantuntijoiden tai tieteellisten artikkeleiden avulla. Koulutus voidaan järjestää työyhteisölle myös hankkimalla kouluttajia paikan päälle tai osallistumalla webinaareihin.

Hallintomenettelyjen osaaminen varmistetaan työohjeilla ja osallistumalla esimerkiksi aluehallintoviraston järjestämiin koulutuksiin, jotka koskevat virkatehtävien hoitamista.

Myös avustavalla henkilökunnalla on mahdollisuus osallistua järjestettävään alan koulutukseen.

Henkilökunnalle on tavoitteena tarjota työntekijäkohtaisesti täydennyskoulutusta kahdeksan arkipäivää

vuodessa koulutusmäärärahat huomioiden. Koulutustarve kartoitetaan vuosittaisissa kehityskeskusteluissa. Koulutukseksi lasketaan mm. koulutuspäivät, aluehallintoviraston työnohjauspäivät, sidosryhmien järjestämät koulutukset ja työyksikössä järjestetyt koulutuspalautteet sekä ohjaus- ja koulutustilaisuudet.

Koulutuksiin osallistuminen raportoidaan henkilöstöhallinnon toimintajärjestelmän avulla. Täydennyskoulutussuunnitelma on laadittu Oulun kaupungin ohjeiden mukaan (liite 4).

3 Tietojärjestelmät

Praktiikka

Eläinlääkintähuollossa on käytössä selainpohjainen KliniQ-potilastieto- ja laskutusjärjestelmä. Sekä pienettä tuotantoeläinten ajanvaraus hoidetaan keskitetysti.

Virkatehtävät

Virkatehtävät kirjataan ympäristöterveydenhuollon käytössä olevaan Digia-kohdetietojärjestelmään.

Laatujärjestelmä

Eläinlääkintähuollon keskeiset prosessit ja toimintaohjeet on kirjattu ympäristötoimen yhteiseen laatujärjestelmään (TEKEVÄ). Käytössä on myös LaatuNet- järjestelmä.

Traces

Elävien eläinten sekä eläimistä saatavien tuotteiden tuonti- ja vientiasioissa käytetään Traces-järjestelmää, jonka käyttöä koordinoi yksikössä valvontaeläinlääkäri. Koulutuksissa käydään tarpeen vaatiessa.

Eläintenpitäjä-, pitopaikka- ja haaskaruokintapaikkarekisteri

Eläinlääkintähuollossa on tunnukset eläintenpitäjärekisteriin. Rekisterin kautta voidaan selata tietoja eläintenpitäjistä. Rekisteristä löytyvät myös lihan, munien ja siitoseläinten tuotantotarhojen toiminnan harjoittajat. Ohjelmaa sisältää haaskarekisteriosion.

Eläintietojärjestelmä

Eläinlääkintähuollossa on tunnukset eläintietojärjestelmään. Rekisterin kautta voidaan selata tietoja lammas-, vuohi-, ja sikarekistereistä.

Eläintenpitokieltorekisteri

Valvontaeläinlääkärillä on henkilökohtaiset tunnukset rekisteriin. Rekisteristä voidaan tarkistaa, onko valvontakohteelle tuomittu joskus eläintenpitokiello.

VATI -järjestelmä

Elintarvikelain mukaiset maidontuotantotilojen hygieniatarkastukset kirjataan VATI -järjestelmään.

Henkilöstöhallinto

Oulun kaupungilla on käytössä M2- ja ESS-järjestelmät, joihin henkilökunta kirjaa matka- ja koulutus-anomukset sekä poissaolot.

Eläinlääkintähuollon terveydenhallinta (ELTE)

Ruokaviraston Eläinten terveydenhallintahankkeessa (ELTE) eläinlääkintähuollon viranomaisille luodaan järjestelmä, jonne tullaan tallentamaan virkatoimituksia, tautivastustusohjelmat, luvan- ja ilmoituksenvaraiset eläinten pitopaikat sekä vesiviljelyeläinten terveysluvat. Tietojärjestelmä otetaan käyttöön valtakunnallisen aikataulun mukaisesti.

Kartturi-sovellus

Eläinlääkintähuollossa on tunnuksat Kartturi-sovelluksen käyttöön. Kartturi-sovelluksen avulla toiminta-alueen tilat ovat tilastoitavissa kartalle sijoitettuina.

Naseva- ja sikava

Naseva- ja sikavasovellukset ovat käytössä tuotantoeläinpraktiikkaa tekevillä eläinlääkäreillä. Eläinlääkäreillä on omat henkilökohtaiset tunnuksat terveydenhuoltojärjestelmiin. Tehdyt terveydenhuoltokäynnit voidaan tallentaa suoraan tietojärjestelmään. Lääkitystiedot pyritään myös siirtämään suoraan Nasevaan ja Sikavaan.

Pikantti (valvonnan viranomaisekstranet)

Pikantti toimii viranomaistoiminnan tukena. Eläinlääkärit voivat hakea tunnuksia Pikanttiin.

4 Yhteistyö ja viestintä

4.1 Viranomaisten välinen yhteistyö ja viestintä

Viestinnästä muille viranomaisille vastaa pääasiassa se eläinlääkäri, jonka toimenkuvaan tai vastuulle kyseessä olevan asian hoitaminen kuuluu.

Valvontaeläinlääkäri vastaa yleensä aluehallintoviraston vastuulle kuuluuissa asioissa viestinnästä aluehallintovirastoon ja eläinsuojeluasioissa viestinnästä poliisille.

Viestinnästä aluehallintoviranomaiselle eläintautiepidemiatilanteessa vastaa valmiuseläinlääkäri. Viestinnästä terveysviranomaiselle ihmisiin tarttuvan eläintaudin epidemiatilanteessa vastaa elintarviketarkastaja, jonka tehtävänkuvaan epidemiatilanteet kuuluvat.

Viestintä eläinlääkintähuollon erityistilanteissa on sisällytetty ympäristötoimen erityistilannesuunnitelmaan.

Viestinnässä huomioidaan Oulun kaupungin viestintäsuunnitelma.

Internet-sivut

Eläinlääkintähuollon Internet-sivujen osoite on <http://www.ouka.fi/oulu/ymparisto-ja-luonto/elaimet>. Oulun kaupungin sisäisten sivujen (Akkuna) kautta Oulun muut hallintokunnat löytävät eläinlääkintähuollon yhteystiedot.

5 Maksut

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuollolle asiakkailta perittävät maksut hyväksyy johtokunta ja ne ovat nähtävänä ympäristötoimen Internet-sivuilla osoitteessa:

<http://www.ouka.fi/oulu/ymparisto-ja-luonto/taksat-ja-maksut>

Edellisten lisäksi eläinlääkäri perii asiakkailta korvaukset lääkkeistä ja tarvikkeista sekä kunnallisen eläinlääkäritaksan mukaisen käyntimaksun ja toimenpidemaksun. Kunnallinen eläinlääkäritaksa löytyy Kuntatyönantajien sivuilta Internet-osoitteesta: https://www.kt.fi/sites/default/files/media/document/yleis-kirje1803vt-LS-liite4_0.pdf

6 Valvonnan toimeenpano

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan tavoitteena on toteuttaa eläintautilainsäädännössä, eläinsuojelulainsäädännössä ja eläinten lääkitsemislainsäädännössä sekä helposti leviävien eläintautien vastustamisesta annetussa laissa asetettuja päämääriä.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa toteutetaan yhteistyössä muiden viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Valvonnan suuntaamisessa pyritään riskiperusteisuuteen ottaen kuitenkin huomioon säädösten edellyttämät vaatimukset. Valvontaa suoritetaan sekä ennalta suunniteltuna valvontana että epäilyyn perustuvana valvontana. Valvonnassa pyritään siihen, että sama tarkastaja huolehtii myös uusintatarkastuksista ja korjaavien toimenpiteiden loppuunsaattamisesta. Osa valvonnasta sisältyy Pohjois-Suomen aluehallintoviraston vuosittaisiin hankkeisiin.

Valvontaeläinlääkäri vastaa valvonnan suunnitelmallisuudesta resurssitarpeen kartoituksen mukaisesti. Valvontamäärät ja niiden vaatimat resurssit on esitetty liitteessä 1.

Tässä suunnitelmassa ja valvonnan toimeenpanossa huomioidaan Ruokaviraston valvontastrategian mukaiset valvonnan painopistealueet (liite 3).

Valvontakäynnit dokumentoidaan sähköisesti Digia-järjestelmään ja lähetetään tarvittaessa keskitetysti eteenpäin esimerkiksi Aluehallintovirastoon.

7 Eläinten terveyden valvonta

7.1 Eläintautivalmius

Epäily tarttuvan eläintaudin esiintymisestä voi syntyä joko tilalla eläimen tai eläinryhmän kliinisten oireiden tai tuotannon tunnuslukujen muutosten perusteella. Epäily voi herätä myös laboratoriotulosten perusteella. Praktikkoeläinlääkärit huomioivat potilastyössään helposti leviävät ja tarttuvat eläintaudit.

Toiminta helposti leviävien eläintautien leviämisen estämiseksi tehdään Ruokaviraston ja aluehallintoviraston alaisuudessa ja ohjeistuksen mukaan. Aluehallintovirastolla on vastuullaan tehdä aluekohtaiset valmiussuunnitelmat. Näillä suunnitelmilla varmistetaan, että käytössä on tarvittaessa tilat, henkilökunta ja kaikki ne välineet ja tarvikkeet, joita tarvitaan taudin hävittämiseksi tai rajoittamiseksi nopeasti ja tehokkaasti.

Oulun seudun ympäristötoimen alueella valvontaeläinlääkäri ja praktikkoeläinlääkärit huolehtivat eläintautilain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta. Eläinlääkärit osallistuvat Ruokaviraston ja aluehallintoviraston järjestämiin koulutuksiin tarttuvista eläintauodeista ja niihin varautumisesta. Yksi praktikkoeläinlääkäreistä on nimetty valmiuseläinlääkäriksi ja hän osallistuu vuosittain valmiuseläinlääkäreille kohdennettuun koulutukseen. Valmiuseläinlääkäriin perehtyneisyyttä hyödynnetään eläintautitapauksissa. Hän osallistuu eläintautien torjuntatyöhön aluehallintoviraston ohjeiden mukaisesti. Läänineläinlääkärillä ja Ruokavirastolla on oikeus tarvittaessa määrätä kunnaneläinlääkäri toimimaan myös muun kunnan alueella.

Poikkeustilanteessa, kun helposti leviävän eläintaudin uhka niin vaatii, keskeytetään normaali eläinten sairauden- ja terveydenhoito ja siirrytään päivystyskäytäntöön, jossa annetaan vain kiireellistä eläinlääkintäapua. Tällöin kahdesta neljään praktikkoeläinlääkäriä hoitaa akuutit sairastapaukset. Muiden praktikkoeläinlääkäreiden työpanos voidaan käyttää eläintautien torjuntaan Ruokaviraston ja aluehallintoviraston ohjauksen mukaan. Oulun seudun ympäristötoimen muissa viroissa työskentelevät eläinlääkärit on myös mahdollista ottaa mukaan em. työhön.

Eläinlääkintähuollon erityistilanteet on huomioitu ympäristöterveydenhuollon valmiussuunnitelmassa. Suunnitelma päivitetään vuosittain. Henkilökunta perehdytetään suunnitelman sisältöön yksikköpalaverissa.

Helposti leviävien eläintautien riski on lisääntynyt Suomessa viime aikoina. Lisääntynyt eläinliikenne, keskittynyt ja tehostunut eläintuotanto tuovat omat haasteensa eläintauodeilta suojautumiselle. Lisäksi naapurimaihin uutena levinneet eläintaudit (esim. afrikkalainen sikarutto) lisäävät osaltaan Suomen eläintautiriskiä. Oulun seudun ympäristötoimessa kiinnitetään erityishuomiota tarttuvien eläintautien ennaltaehkäisyyn ja tautisuojaukseen voimassa olevien Ruokaviraston, aluehallintoviraston ja ETT:n ohjeistusten mukaisesti.

Valmius ja kriisinhallinta ovat suunnitelmavuoden yksi painopistealueista. Ympäristötoimi osallistuu yhteistyötapaamisiin, joiden aiheina on pandemianvalmius ja koronaepidemian opit.

7.2 Eläintautien ilmoittaminen

Jos eläinlääkäri epäilee tai toteaa eläimen sairastavan vakavaa tarttuvaa eläintautia tai saa siitä ilmoituksen, toimii hän eläintutilain 441/2013 mukaisesti. Eläinlääkäri tekee välittömästi MMMa 1010/2013 (asetus eläintautien ilmoittamisesta ja mikrobikantojen toimittamisesta) mukaisen ilmoituksen Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon läänineläinlääkärille tai jos se ei ole mahdollista Ruokavirastoon. Jatkotoimet tapahtuvat aluehallintoviraston johdolla. Aluehallintovirastojen valmiusvarastoissa on näytteenottovälineet epäilytapausten nopean tutkimisen käynnistämiseksi.

Jos praktikkoeläinlääkäri epäilee tai toteaa jonkin välittömästi muille terveysviranomaisille ilmoitettavista taudeista, hän ilmoittaa viimeistään seuraavana arkipäivänä ko. kunnan tartuntatautilääkärille tai –hoitajalle. Mikäli kyseessä on elintarvike- tai vesiepidemiaepäily, siitä ilmoitetaan epidemiaselvityksestä vastaavalle elintarviketarkastajalle. Elintarviketarkastaja ilmoittaa tapauksesta edelleen ko. kunnan tartuntatautilääkärille. Toimialueen tartuntatautilääkärin- ja tartuntatautihoitajan yhteystiedot löytyvät ympäristötoimen valmiussuunnitelmasta.

Kuukausiyhteenveto

Praktikkoeläinlääkärit raportoivat vastaavalle eläinlääkärille omat potilastyötä koskevat tietonsa kuukausiyhteenvetoa varten. Vastaava eläinlääkäri toimittaa tiedot kootusti aluehallintovirastoon seuraavan kuun 15. päivään mennessä.

Zoonootit

Osa eläintaudeista voi tarttua myös ihmiseen, esimerkkinä salmonellatartunnat ja erät influenssat. Tartunta on mahdollinen myös ihmisestä eläimeen. Tällaisten zoonoottisten tartuntojen leviämisen varalta toimitaan yhteistyössä kunnan epidemiatyöryhmän kanssa. Zoonootitapauksessa toimitaan Ruokaviraston ohjeistuksen mukaisesti.

7.3 Pakollinen ja vapaaehtoinen terveystarkkailu

Joillekin lakisääteisesti vastustettaville eläintaudeille on erillislainsäädännöllä säädetty terveystarkkailuohjelman vähimmäistasosta. Kana-, broileri- ja kalkkunaparvia, uudistuseläimiä tuottavia sikaloita ja keinosiemennyssonneja tai raakamaitoa tuottavia pitopaikkoja koskee pakollinen salmonellatarkkailu. Pitopaikat voivat liittyä vapaaehtoiseen terveystarkkailuun lampaiden ja vuohien maedi-visnan varalta, tarhattujen hirvieläinten tuberkuloosin tai kalojen BKD:n varalta.

Oulun seudun ympäristötoimen alueella vapaaehtoiseen terveystarkkailuohjelmiin liittyneistä tiloista pidetään rekisteriä, jota säilytetään eläinlääkärivastaanoton tiloissa. Kirjanpidosta on nähtävissä pitopaikkojen terveystarkkailu ja tilakäyntien tiheys. Tilakäynti tehdään asiakastilan pyynnöstä ja sen toteuttaa praktikkoeläinlääkäri. Eläinlääkäri toimittaa terveystarkkailuohjelmien tilakäynteihin liittyvät tarvittavat dokumentit Aluehallintovirastoon.

Salmonellatarkkailuohjelmiin liittyvistä näytteenottojen ja – tuloksien dokumentit sekä parvien saapumisilmoitukset arkistoidaan yksikön tiloihin. Siipikarjatiloihin vastaava eläinlääkäri tarkastaa näytetulokset ja parvien saapumisilmoitukset. Tämä myös huolehtii omalta osaltaan pakolliseen terveystarkkailuun liittyvien tilakäyntien toteutumisesta. Tilakäynti tehdään aina kuitenkin asiakastilan pyynnöstä.

Terveysvalvontaohjelmien tarkat kuvaukset löytyvät eläinlääkintälainsäädännöstä tautikohtaisesti. Vapaaehtoisten terveysvalvontaohjelmien kustannukset ovat toimijan vastuulla. *Liitteenä 1* olevassa resurssitarvetaulukossa näkyvät toimialueen terveysvalvontaohjelmiin liittyneiden tilojen lukumäärät.

7.4 Vesiviljelylaitosten terveysvalvonta

Oulun seudun ympäristötoimen alueen vesiviljelylaitosten valvonnasta vastaa valvontaeläinlääkäri. Eläinlääkärit osallistuvat aiheeseen liittyviin koulutuksiin. Vesiviljelylaitoksen tarkastuskäynnit ja näytteenotot tehdään aluehallintoviraston ohjeistamalla tavalla. Tarkastuksen suorittanut eläinlääkäri tekee tarkastuskäynnin pohjalta tarkastuskertomuksen, jonka hän toimittaa aluehallintovirastoon.

7.5 Muu eläintautivalvonta

Oulun seudun ympäristötoimen toiminta-alueella tapahtuvasta eläintautiseurantanäytteiden otosta tulee Ruokavirastolta tai aluehallintovirastolta määräys eläinlääkintähuoltoon. Valvontaeläinlääkäri tai praktikkoeläinlääkäri ottaa näytteet määräajassa. Näytteet lähetetään ohjeiden mukaan tutkimuksiin laboratorioon ja tutkimusvastukset arkistoidaan eläinlääkärivastaanotolla.

7.5.1 Eläinten keinollinen lisääntyminen

Oulun seudun ympäristöviraston alueella spermavaraston ja alkionsiirtoja tekevien ryhmien tarkastamisesta ja valvonnasta vastaa valvontaeläinlääkäri.

7.5.2 Kyyhkyslakat

Eläintautivalmiuden ylläpitämisen vuoksi rekisteröityjen harrastelintujen pitopaikkojen tiedot löytyvät maaseutuviranomaiselta.

8 Eläinten merkitseminen ja rekisteröinti

Eläinten merkitsemisen ja pitopaikkarekisteröinnin valvonta on ELY-keskusten ja aluehallintovirastojen vastuulla. Oulun seudun ympäristötoimi tarkistaa ja ohjeistaa merkintä- ja rekisteröintiasioissa tekemiensä tila- ja valvontakäyntien yhteydessä.

9 Eläinten lääkitsemisen valvonta

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkärit toteuttavat eläinten lääkitsemiseen liittyvää valvontaa Pohjois-Suomen aluehallintoviraston ohjeiden mukaisesti.

Laki eläinten lääkitsemisestä (387/2014) mahdollistaa lääkkeiden laajemman luovuttamisen terveydenhuoltosopimuksen tehneille tuotantoeläintiloille. Lääkeluovutukseen liittyvät terveydenhuoltosopimukset on tehty tilakohtaisesti yksittäisen praktikkoeläinlääkäriä kanssa. Sopimuksen tehnyt praktikkoeläinlääkäri vastaa tilan lääkityssuunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä. Sopimuseläinlääkäri vastaa myös lääkkeiden käytön seurannasta ja lakisääteisten terveydenhuoltokäyntien toteutumisesta. Laajemmin lääkitsemislain valvontaa toteuttaa Ruokavirasto ja aluehallintovirastot.

Ammattimaiseen eläintenpitoon kuuluvat hevostallit tarkastetaan riskiarvioon perustuen 1-3 vuoden välein. Käynnin yhteydessä tarkastetaan lääkekirjanpito. Lisäksi aluehallintoviraston määräyksestä tehdään epäilyyn perustuvia lääkekirjanpidon tarkastuksia.

Tuotantotilan lääkekirjanpidon ja lääkkeiden käytön valvonta nk. hiljaisten tilojen osalta on Pohjois-Suomen aluehallintoviraston yksi painopisteistä.

10 Sisämarkkinakauppa, vienti ja tuonti

10.1 Sisämarkkinatuonti

Aluehallintoviraston ilmoittaessa yksikköön paikkakunnalle saapuvasta kolmannesta maasta peräisin olevasta eläin- tai tuote-erästä, joka vaatii kunnaneläinlääkärin tarkastusta, toimitaan aluehallintoviraston ohjeitten mukaisesti. Tarkastuksen suorittava eläinlääkäri sovitaan tapauskohtaisesti. Kunnaneläinlääkärit voivat tehdä tarkastuksia myös ilman aluehallintoviraston kehoitusta.

Jos kunnaneläinlääkäri huomaa tai epäilee, ettei tuontierä ei täytä tuonnille annettuja ehtoja, ottaa hän välittömästi yhteyttä aluehallintovirastoon ja toimii läänineläinlääkärin antamien ohjeiden mukaisesti.

Aluehallintoviraston pyytäessä kunnaneläinlääkäriä tekemään tuontierän tarkastuksen, raportointi tapahtuu TRACES-järjestelmään (terveystodistuksen valvonta- eli III-osio.) Tarkastuksessa varmistetaan huolellisesti, että erä, tunnistusmerkinnät ja asiakirjat täyttävät niitä koskevat vaatimukset.

10.2 Sisämarkkinavienti

Virkaeläinlääkäri tarkastaa lähetyksen ennen vientiä Ruokaviraston ohjeen mukaisesti. Tarkastuksella virkaeläinlääkäri myös varmistaa, että toimija on rekisteröitynyt kyseisen eläinlajin tai tuotteen viejäksi. Virkaeläinlääkäri laatii tarkastuksen perusteella kyseisen eläinlajin ja tuotteen tiedot sisältävän terveystodistuksen.

Pääsääntöisesti terveystodistuksen I-osan täyttäminen on viejän tehtävänä. Eläinlääkäri kuitenkin tarkastaa ja tarvittaessa korjaa viejän laatiman I-osan. Jos viejä ei ole rekisteröitynyt TRACES-järjestelmään, jää myös terveystodistuksen I-osan täyttäminen tarkastavan virkaeläinlääkärin vastuulle terveystodistuksen (II-osa) lisäksi. Tällöin viejän on annettava tarvittavat tiedot hänelle todistuksen laatimista varten. Toimenpiteet tehdään viejän kustannuksella.

Rekisteröityjen hevosten terveystodistusta ei välttämättä tarvitse laatia TRACES -järjestelmässä, mutta TRACES-järjestelmän käyttö on suositeltavaa. Rekisteröity hevonen ei tietyin ehdoin tarvitse terveystodistusta kilpailumatkoilla Pohjoismaissa.

Virkaeläinlääkäreiden tulee seurata mahdollinen eristä vastaanottajamaassa saatava palaute ja reagoida siihen. Esim. TRACES-terveystodistuksen valvonta eli III-osion täyttö TRACES-järjestelmän kautta.

10.3 Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin

Suomesta voidaan viedä EU:n ulkopuolelle vain sellaisia eläviä eläimiä tai eläimistä saatavia tuotteita, joiden alkuperästä voidaan riittävällä tavalla varmistua. Lisäksi elävien eläinten ja tuotteiden on oltava siten merkittyjä, että ne voidaan tunnistaa.

Viejä pyytää virkaeläinlääkäriltä tarkastusta ja selvittää vientiehdot. Viejän on varmistettava huolella, että vientikohdemaan vaatimat ehdot viennille täyttyvät.

Viejän ottaessa yhteyttä yksikköön EU:n ulkopuoliseen maahan liittyvässä lemminkin tai hevosen vientiasiaassa, sovitaan viejän kanssa tapaaminen jonkun kunnaneläinlääkärin kanssa, jolloin käydään läpi vieniin liittyvät asiat. Tarvittavat näytteet otetaan ja kirjoitetaan todistukset.

Vietäessä EU:n ulkopuolisiin maihin muita kuin lemmikkejä näiden vaatimat terveystodistukset laaditaan MMMa 832/2013:n mukaisesti. Tarvittaessa turvapaperille laadittavat eläinlääkintötodistukset tilataan Ruokavirastosta. Lemmikkien tarvitsemat todistukset virkaeläinlääkäri voi laatia itse viejän selvittämien ehtojen perusteella.

Kirjoitettujen todistuksien kopioita säilytetään yksikön tiloissa arkistoituina vähintään kolmen vuoden ajan.

10.4 Tuonti EU:n ulkopuolelta ja eläinlääkinnällinen rajatarkastus

Aluehallintoviraston tai tullin ilmoittaessa toimialueelle saapuneesta eläin- tai tuote-erästä, joissa on syytä epäillä eläintautiriskiä tai jos eläin- tai tuote-erä on saapunut maahan laittomasti, toimitaan yhteistyössä Ruokaviraston ja aluehallintoviraston kanssa.

Kunnaneläinlääkäri antaa Tullille tarvittaessa virka-apua lemmikkieläinten viralliseen valvontaan liittyvissä tehtävissä.

Kunnaneläinlääkäri suorittaa saamansa tiedon perusteella tarvittavat toimenpiteet, kuten monitoroitujen lähetysten kuittauksen TRACES-järjestelmään 15 päivän sisällä tuotteen saapumisesta. Tarvittaessa tulevat kyseeseen erän tarkastus määräpaikassa, eristys, näytteenotto tai muut lainsäädännön vaatimukset eläintautien leviämisen estämiseksi.

11 Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Eläinten hyvinvoinnin valvonnalla kunnan eläinlääkintähuollossa tarkoitetaan eläinsuojelulain, eläinkuljetuslain ja eläinkuljetusasetuksen sekä niiden nojalla annettujen säädösten perusteella tehtävää eläinsuojeluvalvontaa. Eläinsuojeluviranomaisten tehtävänä on valvoa, että eläimiä hoidetaan, kohdellaan, käytetään ja kuljetetaan eläinsuojelusäädösten mukaisesti. Kunnaneläinlääkäri ja poliisi valvovat eläinsuojelulain, eläinkuljetuslain ja eläinkuljetusasetuksen sekä niiden nojalla annettujen säännösten ja

määräysten noudattamista kunnan alueella. Valvontaa tehdään tarvittaessa yhteistyössä Aluehallintoviraston kanssa.

Oulun seudun ympäristötoimessa eläinsuojelua tekee pääsääntöisesti valvontaeläinlääkäri. Myös muiden eläinlääkäreiden työnkuvaan kuuluu eläinsuojeluvalvonta tarvittaessa. Esteettömyys hoidetaan tapauskohtaisesti siten että eläinsuojeluasiaa ei hoida sellainen eläinlääkäri, joka vastaa tilan terveydenhuollosta tai jonka vakioasiakas eläimen omistaja on.

Voimassa olevan eläinsuojelulainsäädännön noudattamista valvotaan epäilyyn perustuvilla tai ammatti- maisten eläintenpitopaikkojen eläinsuojelutarkastuksilla.

Eläinsuojelutarkastuksesta tehdään tarkastuskertomus. Mikäli epäkohtia havaitaan, tehdään eläinsuojelupäätös. Mikäli tarkastuskäynnillä tai muutoin havaitaan eläinsuojelulain vastaista menettelyä, tarkastaja ryhtyy välittömästi tarvittaviin toimenpiteisiin. Tarkastaja kieltää eläinsuojelupäätöksellä eläimen omistajaa tai haltijaa jatkamasta tai toistamasta lain vastaista menettelyä tai määrää eläimen omistajan tai haltijan määräajassa korjaamaan epäkohdat. Määräajan jälkeen suoritetaan uusintatarkastus. Jos eläinsuojelulliset syyt vaativat, voi tarkastaja ryhtyä myös eläinsuojelulain 44 § mukaisesti kiireellisiin toimenpiteisiin eläimen hyvinvoinnin turvaamiseksi. Tällaisessa tapauksessa voidaan eläimelle hankkia hoitoa muualta tai eläin voidaan lopettaa tai toimittaa teurastettavaksi. Tuotantoeläinten hoidossa käytetään avuksi esimerkiksi kunnallisia lomituspalveluita. Pieneläimille mahdollisia tilapäisiä hoitopaikkoja ovat esimerkiksi eläinsuojeluyhdistyksen sijaiskodit tai löytöeläinhuoneet. Tilapäinen hoito tapahtuu aina ensisijaisesti omistajan kustannuksella. Kiiretoimenpiteitä varten pyydetään tarvittaessa virka-apua poliisilta sekä tehdään yhteistyötä Aluehallintoviraston läänineläinlääkäreiden kanssa. Eläinlääkintähuollon vastaanotolta löytyy yhteystietokansio yhteistyötahoista eläinsuojelulain 44 § mukaisten toimenpiteiden varalta. Kansion ajan tasalla pitämisestä vastaa valvontaeläinlääkäri.

Eläinsuojelutarkastusten dokumenteista yksi kappale toimitetaan eläimen omistajalle, yksi kappale lähetetään aluehallintovirastoon, yksi jää arkistoitavaksi tarkastuksen tekijälle. Mikäli tarkastuksen yhteydessä on annettu määräys tai kieltö, yksi kappale lähetetään poliisille. Tämän liitteeksi voidaan tehdä tutkintapyyntö asian etenemisen varmistamiseksi.

Eläinsuojelupäätöksiä säilytetään vastaanotolla. Päätökset kirjataan Digia-käyttöjärjestelmään. Eläinsuojelua yksikössä koordinoi valvontaeläinlääkäri.

Kunnaneläinlääkärin pyynnöstä vastuu tarkastuksen ja päätöksen tekemisestä voidaan siirtää kunnalta läänineläinlääkärille. Kunta voi pyytää tapauksen siirtoa aluehallintovirastolle esimerkiksi tilanteessa, jossa toimija ei ole noudattanut hänelle toistuvasti annettuja kieltoja tai määräyksiä, ja kieltoa tai määräystä on tarvetta tehostaa uhkasakolla tai teettämisuhalla.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston yksi eläinten hyvinvoinnin valvonnan painopisteistä on ns. valvonnan kannalta tuntemattomien nauttilojen valvonta. Tällaisia tiloja ovat esimerkiksi tilat, joille ei ole viime vuosina suoritettu valvontoja/käyntejä eläinlääkärin toimesta tai tilojen eläinliikenne on ollut joko normaalia vähäisempää tai poikkeavaa.

11.1 Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus

Eläinsuojeluilmoitus voi tulla puhelimitse eläinlääkintähuollon ajanvarausnumeroihin. Virka-ajan ulkopuolella ilmoitukset tehdään suurelänpäivystysnumeroon. Eläinsuojeluilmoitus voi tulla myös sähköpostilla eläinlääkintähuollon tai ympäristöterveydenhuollon osoitteisiin tai Oulun kaupungin sähköiseen palvelujärjestelmään <https://e-kartta.ouka.fi/eFeedback/>. Ilmoitukset suositellaan lähettämään ensisijaisesti sähköpostilla [elainsuojelu\(at\)ouka.fi](mailto:elainsuojelu(at)ouka.fi) dokumentointia varten. Ilmoittaja voi olla yksityinen kansalainen, poliisi, eläinsuojeluvalvoja tai eläinsuojeluyhdistys. Eläinlääkintähuollon yhteystiedot ja ohjeistus eläinsuojeluilmoituksen tekemiseksi ovat osoitteessa: <http://www.ouka.fi/oulu/ymparisto-ja-luonto/elainsuojelu>.

Ilmoittajan on pääsääntöisesti pystyttävä kertomaan ilmoituksen kohteena olevan eläintenpitopaikan tarkka osoite, eläinten omistajan nimi ja kuvailemaan millä tavalla eläintenpito ei ole asianmukaista. Muutoin tarkastusta ei voida suorittaa.

Ilmoituksen perusteella virkaeläinlääkäri tekee eläinsuojelutarkastuksen. Tarkastus tehdään epäiltäessä, että eläintä pidetään, hoidetaan, kohdellaan tai käytetään eläinsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisella tavalla. Tarkastuksen tekijällä on oikeus päästä kaikkiin tiloihin, joissa eläimiä pidetään. Eläinsuojelutarkastuksen suorittajalla on oikeus tarvittaessa ottaa korvaukset tarkastusta varten tarvittavia näytteitä. Käynnillä tarkastetaan paitsi itse eläimet ja eläinten pitopaikka ja pitopaikan olosuhteet, myös eläimiä varten tarkoitettu ruoka ja juoma sekä välineet ja varusteet. Tarkastuksille voidaan pyytää virka-apua poliisilta.

Koska yksikössä on valvontaeläinlääkäri virka ja kaikkien muidenkin eläinlääkärien toimenkuvaan kuuluu tarvittaessa eläinsuojelutehtävien hoitaminen, eläinlääkäriresurssit ovat riittävät epäilyyn perustuvien eläinsuojelutarkastusten tekemiseen.

Toimintatavat ja jatkotoimenpiteet eläinsuojelutarkastuksilla on esitetty edellä kohdassa 11. Epäilyyn perustuvan eläinsuojeluvalvonnan tehostaminen kunnissa on vuoden 2021 erityinen painopiste, jolle on nähty tehostamistarvetta aiempien tulosten perusteella.

11.2 Luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä kohdistuva tarkastus

Tarkastuksia voidaan tehdä myös ilman eläinsuojelurikkomusepäilyä sellaisiin paikkoihin, joissa toiminta edellyttää eläinsuojelulaissa tarkoitettua luvan hakemista aluehallintovirastolta tai ilmoituksen tekemistä aluehallintovirastolle. Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi sirkukset, eläintarhat ja -näyttelyt, eläinkaupat, pieneläinlaitokset, suuret kennelit sekä ravi- ja ratsastustallit, riistaeläintarhat ja lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat. Ilman epäilyä tarkastuksia saadaan tehdä myös eläinkilpailuihin ja muihin vastaaviin tilaisuuksiin. Tavoitteena on tarkastaa ilmoituksenvarainen toiminta vuosittain. Jos kohdetta ei valvota vuosittain, toiminnasta on tehty riskinarviointi ja tarkastustiheys määritelty erikseen riskinarvioinnin perusteella. Riskinarvioinnista ja valvontatiheyden määrittämisestä vastaa valvontaeläinlääkäri. Riskiarviointi tehdään aluehallintoviraston ohjeistuksen mukaisesti. Esimerkiksi hevostallien valvonta tapahtuu 1-3 vuoden välein ja eläinkauppojen kahden vuoden välein.

Uusista ammattimaisista toimijoista tulee valvontaeläinlääkärille aluehallintovirastosta ilmoitus ja määräys tehdä eläinsuojelutarkastus. Tarkastuksia tekee pääsääntöisesti valvontaeläinlääkäri. Kaikki tehdyt tarkastukset kirjataan Digia-käyttöjärjestelmään ja tulevaisuudessa myös Elvi-järjestelmään. Toimialueella olevat ilmoituksenvaraisten kohteiden määrät on esitetty resurssitarvetaulukossa *liitteessä 1*.

Toimintatavat ja jatkotoimenpiteet eläinsuojelutarkastuksilla on esitetty edellä kohdassa 11.

11.3 Eläinsuojeluvalvojat

Aluehallintoviraston valtuuttamalla eläinsuojeluvalvojalla on oikeus tehdä eläinsuojelutarkastuksia vain muissa kuin kotirauhan piirissä olevissa eläinten pitopaikoissa. Ympäristötoimen eläinlääkärit voivat halutessaan ottaa eläinsuojeluvalvojan mukaan eläinsuojelutarkastuksille, jolloin hän voi olla mukana tarkastusoikeutensa rajoissa.

11.4 Eläinkuljetukset

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkärit voivat pyynnöstä avustaa läänineläinlääkäreitä tai poliisia eläinkuljetusten valvonnassa.

12 Eläimistä saatavat sivutuotteet

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkärit hyväksyvät polttolaitokset, rinnakkaispolttolaitokset ja johdettujen tuotteiden varastointilaitokset silloin, kun tuotteet on tarkoitettu hävittämään polttamalla tai hyväksytyille kaatopaikalle toimittamalla ja väliasteenlaitokset, joissa varastoidaan tai esim. suolataan, jäädytetään tai lajitellaan käsittelemättömiä sivutuotteita. Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkärit rekisteröivät tekniset laitokset, johdettujen tuotteiden varastointilaitokset silloin, kun tuotteet on tarkoitettu tekniseen käyttöön, tilarehustamot, keräyskeskukset silloin, kuin ne eivät sijaitse teurastamon yhteydessä sekä toimijat, jotka käyttävät sivutuotteita erityisiin ruokintatarkoituksiin (haaskat). Hyväksyntä- ja rekisteröintipäätökset ilmoitetaan välittömästi aluehallintovirastoon ja Ruokavirastoon.

Toimialueella on tällä hetkellä kolmetoista sivutuotealan laitosta, joita valvotaan Ruokaviraston ja aluehallintoviraston ohjeistuksien mukaisesti. Laitosten valvonnasta vastaa hygieenikkoeläinlääkäri ja valvontaeläinlääkäri. Valvontaa suoritetaan Ruokaviraston ohjeiden mukaan.

Tilojen sivutuotevalvonta, erityisesti raatojen säilytys, keräily ja hävitys on yksi suunnitelmavuoden painopisteistä.

12.1 Sivutuotteita käyttävät toimijat

Aloitettaessa sivutuotelain mukainen käsittelemättömien sivutuotteiden käyttö luonnonvaraisten eläintenruokintaan (haaskatoiminta) Oulun seudun ympäristötoimen toimialueella, on toimijan tehtävä kirjallinen aloitusilmoitus toiminnan aloittamisesta eläinlääkintähuoltoon.

Valvontaeläinlääkäri vastaanottaa ilmoituksen ja syöttää tiedot haaskapaikkarekisteriin. Haaskapaikalle annetaan virallinen tunnus. Toimija tekee lisäksi kuukausittain ilmoituksen Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuoltoon, haaskapaikalle toimitetun sivutuotteen määrästä.

Aloitusermoitukset tarkastetaan ja tiedot tallennetaan eläintenpitäjärekisteriin. Jos haaskaksi aiottu materiaali ei sovellu tarkoitukseensa esimerkiksi tautiriskin tai lääkejäämien takia, toimijan kanssa neuvotellaan ja tarvittaessa haaskan pitäminen maastossa kielletään eläintautilain nojalla. Tarkastuksia tehdään epäilyn perusteella. Tarkastuskertomukset toimitetaan Aluehallintovirastoon.

Sivutuotteita eläintarhaeläinten, sirkuseläinten sekä muiden kuin eläintarhassa olevien petolintujen ja matelijoiden ruokinnassa käytävien toimijoiden on tehtävä kirjallinen ilmoitus toiminnan aloittamisesta kunnaneläinlääkärille.

12.2 Sivutuotteiden hautaaminen

Oulun seudun ympäristötoimi kuuluu keräilyalueeseen nautojen ja pienten märehitijöiden osalta, jolloin toimialueella ei saa haudata kokonaisia eläimiä (poissulkien kuolleena syntyneet eläimet) eikä kotiteurastetuista nautoista tai pienistä märehitijöistä saatuja sivutuotteita. Muita eläimiä saa haudata. Hautaamisesta ei tarvitse ilmoittaa kunnaneläinlääkärille, mutta toimijan täytyy pitää siitä kirjaa. Myös kuolleena syntyneiden nautojen ja pienten märehitijöiden hautaamisesta on toimijan pidettävä kirjaa.

13 Täydentävien ehtojen valvonta

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkärit toimittavat viipymättä aluehallintovirastoon asiakirjat, jotka voivat vaikuttaa täydentävien ehtojen valvontaan. Tällaisia asiakirjoja ovat päätökset ja tarkastuskertomukset koskien eläinsuojelutarkastuksia, maidontuotantotilan hygieniatarkastuksia, salmonellavalvontaa, munantuotantotilojen hygieniavalvontaa sekä lääkekirjanpidon valvontaa.

14 Eläinlääkäripalvelujen järjestäminen

14.1 Peruseläinlääkäripalvelu

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuollossa tarjotaan peruseläinlääkintäpalvelut sekä tuotantoeläimille, hevosille ja lemmikkieläimille. Palvelut tarjotaan sekä virka- että päiväystyöaikana.

Eläinlääkäripalveluiden eläinlääketieteellinen asianmukaisuus varmistetaan tarkastamalla jokaisen eläinlääkärin lailistuminen Ruokaviraston eläinlääkärirekisterin julkisesta tietopalvelusta työsuhteen alkaessa.

Ympäristötoimen talousarvion toiminnallisiin tavoitteisiin on kirjattu eläinlääkintähuollon osalta tavoitteeksi ympärivuorokautiset eläinlääkäripalvelut. Tavoitteiden toteutumista seurataan kuukausittain ja ne kirjataan tilinpäätökseen. Eläinlääkäripalvelujen saatavuutta ja laatua seurataan myös asiakaskyselyjen avulla.

14.2 Sisältö

Peruseläinlääkäripalvelulla tarkoitetaan eläinlääkäripalvelua, joka annetaan eläinlääketieteelliseen yleis-
tutkimukseen tai kliiniseen tutkimukseen perustuen tavanomaisissa vastaanottotiloissa tai eläinsuojissa.
Peruseläinlääkäripalvelut tarjotaan Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuollossa kaikille koti-
eläimille.

14.2.1 Puhelinneuvonta

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuollossa on käytössä keskitetty puhelinpalvelu. Pien-
eläinajanvaraukselle, pieneläinpäivystykselle ja tuotantoeläinpuheluille on erilliset puhelinnumerot.
Näistä puhelut ohjataan työvuorolistan mukaisesti edelleen eläinlääkäreille. Puhelinnumerot ovat osoit-
teissa <http://www.ouka.fi/oulu/ymparisto-ja-luonto/elaimet>.

Tuotantoeläinpuheluille on puhelinaika arki-aamuisin klo 8.00–9.00. Tänä aikana annetaan neuvontaa ja
voidaan tilata eläinlääkäri tilakäynneille. Muina aikoina tuotantoeläinpuhelut ohjautuvat päivystysvuo-
rossa olevalle eläinlääkärille.

Eläinlääkärit vastaavat pieneläinpuheluihin arkisin klo 8.00–9.00, jolloin he antavat neuvontaa ja varaavat
vastaanottoaikoja. Päivisin klo 9.00–16.00 puheluihin vastaavat pääasiassa pieneläinvastaanotolla työ-
skentelevät hoitajat ja avustajat. Tällöin on mahdollista varata aikoja ja saada neuvontaa. Pieneläinpäivys-
tyspuhelinnumero on maksullinen. Hinnat ovat näkyvillä osoitteessa: <http://www.ouka.fi/oulu/ympa-risto-ja-luonto/taksat-ja-maksut>.

Pieneläinpäivystyksen numero on käytössä ympäri vuorokauden. Näin varmistetaan, että ajanvarauspu-
helimen ruuhkautuminen ei estä päivystysluonteisessa sairastapauksessa yhteyden saamista. Pieneläin-
päivystyspuhelimesta annetaan neuvontaa tai sovitaan potilaskäynnistä.

14.2.2 Sairaanhoido

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuollossa annetaan eläinlääkärin peruskoulutukseen sisäl-
tyvää sairaanhoidoa. Tämä sisältää perustutkimukset, hoitotarpeen arvioinnin ja hoidon tai lähettämisen
jatkohoitoon. Jatkohoitoon erikoiseläinlääkäritasosta hoitoa varten potilas voidaan lähettää yksityisille
eläinlääkintäpalveluiden tarjoajille tai Helsingin yliopistolliseen eläinsairaalaan.

Oulun seudun ympäristötoimen praktikkoeläinlääkäreillä on valmiudet suorittaa perusleikkauksia sekä
tuotantoeläimille että pieneläimille. Tällaisia leikkauksia ovat esim. keisarinleikkaukset (koskien koiria,
kissoja ja märehitjöitä) sekä nautojen vierasesine- ja juoksutusmahaleikkaukset.

14.2.3 Terveystenhoito

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuollossa suoritetaan myös ennaltaehkäisevää terveyden-
huoltoa sisältäen esim. terveystarkastukset, rokotukset, pieneläinten kastraatit ja sterilisaatiot sekä tuo-
tantoeläinten terveydenhuoltoon ja lisääntymiseen liittyvät tarkastukset ja hoidot.

14.2.4 Eläinten lopetus

Kotieläin lopetetaan tarvittaessa eläinsuojelullisista syistä tai omistajan pyynnöstä. Kustannuksista vastaa eläimen omistaja. Vastaanotolle tuodut luonnonvaraiset eläimet lopetetaan tarvittaessa eläinsuojeluyhdistyksen eläinlääkäriin arvon mukaan. Kustannuksista vastaa valtio.

14.2.5 Todistukset

Eläinlääkintähuollon palveluihin kuuluvat myös kliiniseen perustutkimukseen perustuvat tutkimukset ja niistä kirjoitettavat todistukset vakuutusyhtiötä, kilpailuista poisjääntiä, vientiä, tuontia ja sisämarkkina-kauppaa varten.

14.3 Tuotantoeläinten terveydenhuolto

Oulun seudun ympäristötoimessa on voitu tarjota terveydenhuoltopalveluita kysyntää vastaavasti. Terveydenhuoltoa on tarjolla nauta-, lammas- ja sikatiloille. Terveydenhuoltosopimusten määrät ja osuudet kaikista tiloista on esitetty resurssitarveselvityksessä (liite 1). Alueen terveydenhuoltokäynneistä osan tekevät yksityiset palveluntarjoajat.

Terveydenhuoltoon perehtyneille eläinlääkäreille tarjotaan mahdollisuus osallistua terveydenhuollon koulutuksiin ja näin kehittää osaamistaan.

14.4 Yksityinen palvelutarjonta

Oulun seudun ympäristötoimi ei osta eläinlääkäripalveluita yksityisiltä palveluntuottajilta. Yksityiset eläinlääkäriasemat tarjoavat peruseläinlääkäripalveluita ja kiireellistä eläinlääkäriapua alueella. Ne ovat myös kunnallisen eläinlääkintähuollon tärkeitä yhteistyökumppaneita erikoiseläinlääkäripalveluita tarjoavina jatkohoitopaikkoina. Oulun seudulla on useita yksityisiä pieneläinklinikoita ja yksityinen hevosklinikka. Lisäksi alueella on yksityisiä eläinlääkäreitä, jotka tarjoavat jonkin verran tuotantoeläinlääkäripalveluita.

14.5 Kiireellinen eläinlääkäriapu

Eläinlääkäripäivystys on toteutettu seutukunnallisella toimialueella.

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuollossa on järjestetty ympärivuorokautinen eläinlääkäripäivystys, joka kattaa peruseläinlääkintäpalveluiksi katsotut toimenpiteet. Pieneläinpäivystys ja tuotantoeläinpäivystys ovat eriytettyjä. Toimialueella päivystää vuorokauden ympäri yhtä aikaa kaksi eläinlääkäriä, joista toisen vastuulla on tuotantoeläinten ja hevosten sairastapaukset ja toisen lemmikkieläinten sairastapaukset.

Kiireellistä eläinlääkäriapua ovat akuutisti sairastuneen tai vahingoittuneen eläimen eläinlääketieteellinen yleistutkimus tai kliininen tutkimus sekä vähintään ensiapuluonteiset hoitotoimenpiteet. Ensiapuluontoisena toimenpiteenä pidetään esimerkiksi haavan ompelemista, shokin hoitoa, synnytysapua, akuuttien kiputilojen ja tulehdusten hoitoa, hevosten konservatiivisia ähkyhoitoja, pieneläinten luunmurtumien immobilisaatiota, loukkaantuneen eläimen valmistelua jatkohoitoon kuljettamista varten sekä välttämättömiä kirurgisia leikkauksia niiltä osin, kun se eläinlääkäriin peruskoulutuksella pystytään suorittamaan vastaanottotiloissa ja eläinsuojissa ilman erityistyövälineitä. Oulun seudun ympäristötoimessa

pystytään tekemään keisarinleikkaus koirille, kissoille ja märehtijöille tarvittaessa. Kiireellisellä eläinlääkärinavulla tarkoitetaan myös eläimen lopettamista eläinsuojelullisin perustein.

14.5.1 Suureläinpäivystys

Kiireellisestä tuotantoeläinten ja hevosten eläinlääkärinavusta vastaa suureläinpäivystäjä. Eläimiä hoidetaan eläinten pitopaikoissa.

14.5.2 Pieneläinpäivystys

Pieneläinpäivystys on keskitetty Oulussa sijaitseviin yhteisvastaanottotiloihin ja päivystyksestä vastaa päivystävä pieneläinlääkäri. Päivystäjällä on käytettävissään röntgen- ja ultraäänilaitteet, inhalaatioanestesia-laitteisto ja riittävä laboratoriovalmius tavanomaisiin määrityksiin veri- ja virtsanäytteistä. Vastaanotolla pystytään tekemään myös päivystysaikana tarvittavat kiireelliset kirurgiset toimenpiteet.

14.5.3 Keskitetty yhteydenottopalvelu

Yhteydenottopalvelu on järjestetty kohdassa 14.2.1. kuvatulla tavalla.

14.5.4 Virkatehtävät virka-ajan ulkopuolella

Oulun seudun ympäristötoimessa päivystävät praktikkoeläinlääkärit hoitavat eläinsuojelutehtäviä tarvittaessa yhteistyössä poliisin kanssa. Päivystys helposti leviävien eläintautien varalta on valtakunnallisen läänineläinlääkäripäivystyksen vastuulla.

14.6 Saatavuus ja laatutavoitteet

14.6.1 Ajanvaraus

Eläinten omistajilla on mahdollisuus varata vastaanottoaikoja ja tilakäyntejä puhelinaikoina. Asiakkaat saavat mahdollisuuksien mukaan valita hoitavan eläinlääkärin. Ajanvaraukset kirjataan potilastietojärjestelmään. Perustoimenpiteitä pieneläimille tehdään myös Muhoksen sivuvastaanotolla. Vastaanotto Muhoksella sovitaan erikseen ajanvarauksen yhteydessä. Ajanvarausjärjestelmään on eläinlääkäreille varattu aikaa soittopyyntöjen hoitamista varten.

Tuotantoeläinpäivystäjä vastaa päiväsaikaan puhelimeen ja huolehtii kiireellisten sairastapausten hoidosta muiden keskittyessä pääasiassa ennalta sovittuihin potilaskäynteihin. Myös muut eläinlääkärit osallistuvat tarvittaessa päivystystapausten hoitamiseen.

Pieneläinten kiireistä hoitoa vaativat sairastapaukset hoitaa pääasiassa päivystävä pieneläinlääkäri, jolle ei varata pääsääntöisesti kiireettömiä ajanvarauspotilaita. Myös yksityiset eläinlääkäriasemat hoitavat päivystyspotilaita. Lakisääteinen vastuu on kuitenkin kunnallisella eläinlääkintähuollolla.

Lemmikkieläimiä hoidetaan ajanvarauksella vastaanotolla klo 9.00 -16.00 välisenä aikana. Keskiviikkoisin tuotantoeläinmatkojen yhteydessä hoidetaan yksinkertaisia pieneläinpotilastapauksia myös Hailuodossa.

Varatun pieneläinajan voi perua puhelimitse tai sähköpostilla eläinlääkintähuollon yleisestä sähköpostiosoitteesta. Tuotantoeläinkäynti perutaan soittamalla ajanvarausnumeroon. Yhteystiedot ovat Internet-sivuilla <http://www.ouka.fi/oulu/ymparisto-ja-luonto/ajanvaraus-elainlaakarille>.

14.6.2 Saatavuus

Tuotantoeläinten ja hevosten osalta ei-kiireelliset sairaskäynnit hoidetaan pääasiallisesti tilauspäivänä, ellei asiakas erikseen toivo muuta ajankohtaa. Tilalla tehtävien massatöiden (esim. nupoutukset, sarven-sahaukset, terveydenhuolto, kuukausitarkastukset, hevosten hammashoidot) ajankohta sovitaan erikseen omistajien kanssa.

Saatavuustavoitteiden toteutumista seurataan osana eläinlääkintähuollon toimintaa. Tavoitteena on että:

- Ei-kiireelliset sairaskäynnit ja vastaanottoajat pyritään hoitamaan viikon sisällä. Peruspalveluita pieneläimille ja hevosille tarjoavat alueella myös yksityiset eläinlääkäriasemat. Asiakkaita pyydetään tarvittaessa kääntymään niiden puoleen.
- Terveydenhuolto- ja massatyökäynnit ja terveiden eläinten leikkaukset hoidetaan 3 viikossa ja loma-aikoina 6 viikossa.
- Pääosa eläinten omistajista saa palvelunsa alle 50 km etäisyydeltä.
- Kiireellisissä tapauksissa 90 % asiakkaista saa palvelun alle 3 tunnissa tilauksesta ja 90 % tapauksista asiakkaan matka vastaanotolle tai eläinlääkärin matka eläintenpitopaikkaan < 100 km

Tilapäisesti loma-aikoina tai eläinlääkäreiden sairastapauksissa hoidon saaminen voi jonkin verran viivästyä. Kuitenkin niin, että potilaan hyvinvointi ei vaarannu viivästyksen vuoksi.

14.6.3 Palautteen kerääminen ja valitusten käsittely

Ympäristötoimen internetsivuilla on linkki asiakastytyväisyysskyselyyn. Kyselyn kautta saatua palautetta käytetään toiminnan kehittämiseen ja eläinlääkintäsuunnitelman päivittämiseen. Palautetta kerätään myös Oulun kaupungin sähköisen palautejärjestelmän kautta <https://e-kartta.ouka.fi/eFeedback>

Tyytymättömältä asiakkaalta pyydetään valitus kirjallisena. Vastaava eläinlääkäri tutkii asian ja antaa kirjallisen vastauksen. Valituksia ja palautetta hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

Mikäli on epäselvää, onko tapahtunut hyvitystä vaativa virhe, asiakasta ohjataan viemään asia eläinlääkintävahinkojen arviointilautakunnan arvioitavaksi. Myös kunta voi tarvittaessa pyytää lausunnon eläinlääkintävahinkojen arviointilautakunnalta. Korvaustapauksissa korvaussumma määritetään tapauskohtaisesti. Työnantaja vastaa työntekijän aiheuttamista potilasvahingoista. Mikäli vahingon aiheuttaminen voidaan katsoa tuottamukselliseksi, kunta voi periä korvauksen eläinlääkäriltä.

14.7 Toimitilat

Eläinlääkäreiden käytettävissä on yhteinen vastaanottotila Oulussa. Toimitiloihin kuuluvat eläinten hoitoon liittyvien tilojen lisäksi myös lämmin autotalli ja toimistotilat. Huoneenlämmössä, viileässä ja jääkaappilämmössä säilytettävillä lääkkeillä on olemassa omat säilytystilansa. Instrumenttien pesuun ja desinfektioon löytyvät tilat ja välineistö. Myös tuotantoeläinten praktiikkavälineiden säilytykseen on olemassa omat tilansa. Pieneläinvastaanottoon kuuluu odotushuone, tarvittavat toimenpidehuoneet, leikkaustilat, röntgenhuone, tilat kuolleiden eläinten kylmäsäilytystä varten sekä toimistotilaa. Tilojen

yhteydessä on asianmukaiset pesu- ja sosiaalitilat. Päivystävän eläinlääkärin tai sijaisen käytettävissä on myös vastaanottotilojen yhteydessä sijaitseva erillinen tila, jossa on sosiaali- ja keittiötilat.

Eläinlääkintähuollolla on Muhoksen kunnassa yhden eläinlääkärin perusvarusteltu sivupiste.

Hevospotilaiden pakkopilttuuta tai kaatamista vaativissa toimenpiteissä potilaat ohjataan hoidettaviksi yksityisille hevosklinikoille.

Siivous, vartiointi ja jätehuolto ostetaan ulkopuoliselta toimijalta. Jätehuoltosopimus sisältää myös vanhentuneiden lääkkeiden, käytettyjen neulojen yms. riskijätteen hävityksen.

14.8 Välineresurssit

Tuotantoeläinten hoitamiseen on joko eläinlääkärin itsensä tai ympäristötoimen hankkimana käytössä asianmukaiset suojavaatteet ja -jalkineet, ultraäänilaitte rektaalianturilla, hevosen kaatovälineet, hammasvälineet, astutusliinat, pulttipistooli ja normaalit synnytysapuun sekä peruseläinlääkintäpalvelun ja kiireellisen eläinlääkäriavun edellyttämään kirurgiaan tarvittavat instrumentit. Lisäksi käytössä on tarttuvien eläintautien ja zoonoosien varalta suojavarusteet ja näytteenotto- ja pakkaustarvikkeet.

Pieneläinvastaanoton varusteisiin kuuluvat ultraäänilaitte, eläinva'at, säädettävät toimenpide- ja leikkauspöydät sekä valaisimet. Myös perustutkimuksiin tarvittavat välineet löytyvät vastaanotolta. Käytettävissä on myös röntgenlaitteisto, inhalaatioanestesia-laitteisto ja happikone. Laboratoriovarustukseen kuuluvat mikroskooppi, verianalysaattorit, sentrifugi ja lämpökaappi. Pieneläinvastaanotolla on myös pakastin lopetettujen eläimien säilyttämistä varten.

Potilastietojärjestelmä sisältää potilaskortiston ja ajanvarausosion. Lemmikkieläinten osalta käytössä on yhteinen potilastietojärjestelmä, johon kaikki yhteisvastaanotolla tehdyt potilashoidot kirjataan.

Tuotantoeläinten hoidot kirjataan eläinlääkärikohtaisilla koneilla oleviin potilastietojärjestelmiin.

Instrumenttien pesu ja desinfektio on mahdollista vastaanottotiloissa. Työvaatteiden pesua ja huolto varten vastaanotolla on tarvittavat laitteet.

14.9 Ostopalvelut

Oulun seudun ympäristötoimi järjestää eläinlääkintäpalvelut pääosin itse. Oulun kaupungin Yli-lin-suuralueen eläinlääkintähuolto ostetaan Oulunkaaren ympäristöpalveluilta. Ostopalvelun laadun tulee täyttää sopimukseen kirjatut vaatimukset. Oulun kaaren eläinlääkintähuolto raportoi vuosittain kyseisen alueen toteutuman osana omaa toteutumaansa mutta raportoi tiedot myös Oulun seudun ympäristötoimelle.

14.10 Perustason ylittävät palvelut

14.10.1 Erikoiseläinlääkäripalvelut

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuolto ei tarjoa erikoiseläinlääkäripalveluita.

14.10.2 Remissiomahdollisuudet

Vaativaa jatkohoitoa tarvitsevat pieneläimet lähetetään ensisijaisesti Oulussa sijaitseville erikoiseläinlääkäripalveluita tarjoaville yksityisille pieneläinklinikoille. Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuolto pyrkii aktiiviseen yhteistyöhön ja toimivaan kommunikaatioon yksityisten palveluntarjoajien kanssa. Sairaalahoitoa vaativille pieneläimille tehdään lähete eläinsairaalaan.

Erytisoaamista ja/tai – välineistöä vaativat hevospotilaat ohjataan yksityisille hevosklinikoille hoidettaviksi. Kiireistä erikoiseläinlääkärihoitoa vaativat hevospotilaat lähetetään johonkin hevossairaaloista. Näille potilaille annetaan riittävä ensiapu paikan päällä.

14.10.3 Laboratoriopalvelut

Eläinlääkäreiden käytettävissä on perusvälineistö tavallisimpien laboratoriotutkimusten suorittamiseen. Muut tarvittavat tutkimukset lähetetään ulkopuolisille palveluntarjoajille. Vastaanotolla on ohjeet ja tarvikkeet erilaisten näytteiden lähettämiseen.

15 Seuranta, arviointi ja raportointi

15.1 Valvontasuunnitelma

Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen johtokunta hyväksyy eläinlääkintähuoltosuunnitelman. Suunnitelma tehdään valtakunnallisen ohjelmakauden pituiseksi, mutta se päivitetään ja hyväksytään vuosittain. Suunnitelman toteutuma arvioidaan vuosittain toimintavuotta seuraavan vuoden alussa Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen johtokunnassa. Sekä hyväksytty suunnitelma, että toteutumaportti lähetetään Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon määräaikaan mennessä.

15.2 Eläinlääkäripalvelujen käytön tilastointi

Resurssien riittävyyden arvioimiseksi ympäristötoimi ylläpitää tilastoa järjestämiensä eläinlääkäripalvelujen käytöstä. Tilastosta ilmenee vuositasolla sairaskäyntien, terveydenhuoltokäyntien ja pieneläinvastaanottokäyntien määrät virka-aikana sekä sairaskäyntien ja pieneläinvastaanottokäyntien määrät päivystysaikana kuntakohtaisesti. Tilasto on osa eläinlääkintähuoltosuunnitelman toteutumaa, jonka johtokunta hyväksyy. Toteutuma lähetetään vuosittain aluehallintovirastolle sekä tallennetaan valtakunnalliseen VYHA-järjestelmään.

15.3 Muu raportointi

Tarkastuksen tehnyt eläinlääkäri huolehtii henkilökohtaisesti seuraavien asiakirjojen lähettämisestä määräajassa aluehallintovirastoon:

- Eläinsuojelutarkastuskertomukset ja päätökset sekä muut eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan liittyvät asiakirjat
- Terveysvalvontaohjelmien terveystarkastuskäynnit
- Tautiepäilyt
- Vastustettavien eläintautien hallinnassa tehdyt toimenpiteet

Muista viranomaisten pyytämistä vuosiyhteenvetoista vastaa se eläinlääkäri kenen toimenkuvaan kyseisen sektori kuuluu.

Vastaava eläinlääkäri yhdessä ympäristötoimen hallinnon kanssa vastaa eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontatöiden laskutuksesta valtiolta voimassa olevan ohjeistuksen mukaan.

Liite 1 Resurssitarpeen kartoitus

1. ELÄINMÄÄRÄT ALUEELLA

Tuotantoeläintilojen määrä	Kpl	Tuotantoeläintilojen määrä	Kpl
Nautatilat	160	Vesiviljelylaitokset	2
Sikatilat	1	Turkistarhat	0
Lammas- ja vuohitilat	58	Tarhatun riistan toimintayksiköt	2
Hevostilat	120	Mehiläistarhat	153
Siipikarjatilat	17	Muut tuotantoeläinyksiköt	1
Lemmikit	noin 31000		

2. ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT

Terveystuotosopimusten määrä	Kpl		Kpl
Naudat		Siipikarja	
Tilat, joilla on terveydenhuoltosopimus	91	Tilat, joilla on terveydenhuoltosopimus	0
Tilat, jolla on terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	88	Tilat, jolla on terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	0
Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista nautatiloista	57 %	Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista siipikarjatiloista	0
Siat		Lampaat	
Tilat, joilla on terveydenhuoltosopimus	1	Tilat, joilla on terveydenhuoltosopimus	2
Tilat, jolla on terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	1	Tilat, jolla on terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	2
Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus ammattimaisista sikatiloista	100 %	Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista lammastiloista	3 %
Terveystuoton resurssitarve (htv)	0,7		
Muut kunnan eläinlääkäripalvelut (arvio tarpeesta)	Kpl		Kpl
Sairaskäynnit tiloilla	2000	Sairaskäynnit pieneläinvastaanotolla	13000
Virka-aikana	1500	Virka-aikana	9000
Päivystysaikana	500	Päivystysaikana	4000
Kunnan eläinlääkäripalveluiden resurssitarve (htv)	8,7		

3. ELÄINTEN TERVEYDEN VALVONTA

Terveysvalvonta	Kpl		Kpl
Pakolliseen terveystuotoon kuuluvat tilat		Vapaaehtoiseen terveystuotoon kuuluvat tilat	
Siipikarjan salmonellavalvontaohjelma	6	Maedi-visna/CAE	1
Uudistuseläimiä tuottavat sikalat, salmonellavalvonta	0	Tarhattujen hirvieläinten terveystuoto-ohjelma	0

Keinosiemennyssonneja tuottavat nautojen pitopaikat, salmonellavalvonta	0	Vesiviljelyeläinten terveystarkastukset	2
Raakamaitoa luovuttavat nautojen pitopaikat, salmonellavalvonta	2		
Muu eläinten terveyden valvonta	0		
Eläinten terveyden valvonnan resurssitarve (htv)	0,1		

4. SIVUTUOTEVALVONTA

	Kpl		Kpl
Haaskan pitäjäksi ilmoittautuneet toimijat	10	Sivutuotealan laitokset	13
Ilmoitetut haaskat/v	9	Hautaamisilmoitukset/v	0

5. ELÄINTEN HYVINVOINNIN VALVONTA

Ilmoituksenvaraiset kohteet	Kpl		Kpl
Kennelit	9	Eläinkaupat	3
Hevostallit, ammattinen	85	Eläinhoitolat	9
Riistanhoidolliset tarhat	2		
Luonnonvaraisten eläinten lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat	1	Muu eläinten hyvinvoinninvalvonta	0
Epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset (arvio)	500		
Eläinten hyvinvoinnin valvonnan resurssitarve	2,5		

6. ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON HENKILÖRESURSSIT

Eläinlääkärit	Htv		Htv
Eläinten terveyden valvonta	0,1	Eläinlääkintähuollon hallintotehtävät	0,2
Eläinten hyvinvoinnin valvonta	2,5	Muut tehtävät	0
Tuotantoeläinten terveydenhuolto	0,7	Eläinlääkäriresurssit yhteensä	13,0
Muut eläinlääkäripalvelut	8,7		
Elintarvikevalvonta	0,8		

Muut kuin eläinlääkärit	Htv		Htv
Eläinhoitajat/avustajat	4,5	Eläinlääkintähuollon hallintotehtävät	0,5
Välinehuolto, siivous ym.	0	Muut tehtävät	
Sihteeri-/toimistopalvelut	0,75	Muut kuin eläinlääkäriresurssit yhteensä	5,75

1 htv = 220 htp

Liite 2 Henkilöstöressit ja toimenkuvat

Eläinlääkärit:

Tehtävä	Toimenkuva		
	Tuotantoeläinpraktiikka	Pieneläinpraktiikka	Virkatehtävät kuten eläinsuojelu ja eläintautivalvonta
praktikko/vastaava eläinlääkäri	x	x	tarvittaessa
praktikkoeläinlääkärit 8 kpl	x	x	tarvittaessa
praktikkoeläinlääkäri, valmiuseläinlääkäri	x	x	tarvittaessa
praktikkoeläinlääkäri		x	tarvittaessa
valvontaeläinlääkärit 2 kpl	tarvittaessa	tarvittaessa	x

Avustava henkilökunta:

Tehtävä:	määrä htv
Vastaava klinikkaeläintenhoitaja	1
Klinikkaeläintenhoitaja	3
Vastaanottoavustaja	1

Liite 3 Painopistealueet

Valvonnan alue	Painopiste	2021
Yhteiset	AVI-kohtainen painopiste	x
Eläinten terveys	Yhteisesti koordinoitu eläintautivalmiusharjoitus	x
	Naudoilla, sioilla, kanoilla tai kalkkunoilla todetun salmonellan alkuperän ja levinneisyyden selvittämisen tehostaminen	x
Eriytyiset painopisteet	Epäilyyn perustuvan eläinsuojeluvalvonnan tehostaminen kunnissa	x

Liite 4 Koulutussuunnitelma ympäristötoimi eläinlääkintähuolto 2021

1. Toimintaympäristö

Eläinlääkintähuollon toimintaan ei ole ennakoitavissa organisaatiomuutoksia suunnitelma-
vuonna. Eniten toimintaan vaikuttaa toimintaympäristössä koronapandemiatilanne, mikä
huomioidaan varautumisessa.

2. Koulutusten tarpeen arviointi, suunnittelu ja suuntaaminen

Eläinlääkintähuollon henkilöstöä ohjataan koulutukseen yksikkökohtaisen suunnitelman mu-
kaisesti. Painopistealueina ovat lainsäädännön muutoksiin liittyvät koulutukset ja kunkin
työntekijän omaan toimenkuvaan kuuluvat/tukevat koulutukset painopisteenä tuotantoeläin-
ten terveydenhuolto.

Koulutukset listataan yksiköittäin ja henkilöittäin yksityiskohtaiseen koulutussuunnitelmaan.
Koulutuksiin osallistuminen raportoidaan henkilöstöhallinnon toimintajärjestelmän avulla
(ESS).

Koulutustarpeista keskustellaan kehityskeskustelussa ja yksikköpalavereissa. Koulutuksiin läh-
tevät henkilöt sovitaan yksikköpalavereissa koulutusmäärärahat huomioiden. Koulutuksen
sisällön tulee vastata henkilön työtehtäviä ja tieto jaetaan edelleen yksikköön. Koulutuksiin
haetaan ja koulutus päätökset tehdään ESS- järjestelmän kautta työntekijäkohtaisesti.

Määräaikaisten työntekijöiden ammatillisen osaamisen kehittämisen toimenpiteet riippuvat
määräaikaisen työsuhteen pituudesta. Pitempiaikaisten määräaikaisten työntekijöiden osalta
varmistetaan hoidettavan tehtävän kannalta tarpeellinen kouluttautuminen.

Eläinlääkintähuollon henkilöstön osaamista voidaan pitää tällä hetkellä hyvänä.

Työnantajalla on mahdollisuus saada koulutuskorvausta perustuen lakiin koulutuksen kor-
vaamisesta. Koulutuskorvauksen tarkoituksena on parantaa työnantajan mahdollisuuksia jär-
jestää työntekijöilleen ammatillista osaamista kehittävää koulutusta. Koulutuskorvauksen saa
enintään kolmelta koulutuspäivältä työntekijää kohden vuodessa. Korvauksen saamisen edel-
lytyksenä on, että työnantajan järjestämä koulutus perustuu työnantajan laatimaan koulutus-
suunnitelmaan.

Eläinlääkäreillä on mahdollisuus osallistua työnantajan kustannuksella peruseläinlääkintään ja
kiireiseen eläinlääkäriapuun liittyvään koulutukseen. Osallistumisen ehtona on koulutuspa-
lautteen antaminen työyksikölle koulutuksen jälkeen. Viikoittaisista yksikkökokouksista osa
käytetään ammatilliseen kouluttautumiseen potilastapausten, koulutuspalautteiden, vieraile-
vien asiantuntijoiden tai tieteellisten artikkeleiden avulla. Webinaarina toteutettavat koulu-
tukset ovat mahdollistaneet useamman yksikön työntekijän osallistumisen koulutuksiin.

Hallintomenettelyjen osaaminen varmistetaan työohjeilla ja osallistamalla esimerkiksi aluehallintoviraston järjestämiin koulutuksiin, jotka koskevat virkatehtävien hoitamista.

Myös eläintenhoitajilla on mahdollisuus osallistua järjestettävään alan koulutukseen.

Henkilökunnalle on tavoitteena mahdollistaa työntekijäkohtaisesti koulutusta kahdeksan arkipäivää vuodessa koulutusmäärärahat huomioiden. Koulutustarve kartoitetaan vuosittaisissa kehityskeskusteluissa. Koulutukseksi lasketaan mm. maksulliset koulutuspäivät, aluehallintoviraston työnohjauspäivät, sidosryhmien järjestämät koulutukset ja työyksikössä järjestetyt koulutuspalautteet sekä ohjaus- ja koulutustilaisuudet.

ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON KESKEISET KOULUTUKSET

- Eläinlääkäripäivät
- Valmiuseläinlääkärin koulutus
- Praktiikkatehtäviin liittyvät koulutukset
- Virkaeläinlääkärin tehtäviin liittyvät koulutukset
- Eläintenhoitajaseminaari
- Eläintenhoitajan tehtäviin liittyvät koulutukset
- Työssä jaksamiseen ja työturvallisuuteen liittyvät koulutukset

3. Suunnitelmien toteuttamisen seuranta

Käydyistä koulutuksista otetaan kaupunkitasolla raportti ESS- järjestelmän kautta. Ympäristötoimen koulutussuunnitelmaa seurataan myös vuosittaisessa vuosikertomuksessa sekä yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut palvelualueen yhteisessä henkilöstöraportissa.

Koulutussuunnitelma esitellään yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen yhteisessä henkilöstötoimikunnassa, joka on ympäristötoimen YT-lain mukainen yhteistoimintaelin.